

Vedlegg 5: OVERORDNA FØRINGER OG RETNINGSLINJER

Kommunedelplan Dobbeltspor Brumunddal – Moelv
InterCity Dovrebanen
Ringsaker kommune

1 Føringer om jernbane

Teknisk regelverk	<p>Styringsverktøy og et viktig hjelpemiddel ved utforming, bygging og dimensjonering av jernbaneanlegg.</p> <p>En samlebetegnelse for normaler innenfor de ulike jernbanetekniske fagområder.</p>
Teknisk designbasis	<p>Grunnlag for hvordan Intercity-utbyggingen skal utformes. Dobbeltsporet tilpasses stedlige forhold og krav. Teknisk designbasis er veiledende, til forskjell fra teknisk regelverk, som er krav.</p>
Konseptdokument for InterCity-strekningene	<p>Bakgrunn for hva InterCity-utbyggingen skal oppnå og hvordan det skal utformes. Et viktig punkt er sentral stasjonsplassering og knutepunktutvikling.</p>
Håndbok for stasjoner	<p>Veileder til hvordan stasjonsområder skal utformes. For eksempel forteller den om hvordan stasjoner kan få universell utforming. Stasjonshåndbok beskriver krav som gjelder alle stasjoner, og krav som må vurderes for hver enkelt stasjon.</p>
Veileder for helhetlig knutepunktutvikling	<p>Helhetlig knutepunktutvikling handler om koordinering mellom flere aktører og formål som knutepunkt ofte består av.</p>
Utbyggingsstrategi Bane NOR	<p>Utbyggingsstrategien peker på mål som Bane NOR skal oppfylle. For InterCity-utbyggingen er det mest relevante målet å redusere utbyggingskostnader.</p>
Planveileder for byområder og knutepunkt	<p>Veiledning til hvordan knutepunkter kan utformes med sykkelparkering, boliger, næring og adkomster.</p>

2 Andre føringer og retningslinjer

2.1 Internasjonale føringer

Parisavtalen (2015)	<p>Parisavtalen er en internasjonal avtale som skal sørge for at verdens land klarer å begrense klimaendringene. Alle land skal lage en nasjonal plan for hvordan de skal kutte i klimagassutslipp.</p> <p>Relevans for prosjektet: Prosjektet legger til rette for at flere kan reise med tog som gir betydelig mindre klimagassutslipp enn reiser med bil.</p>
Den europeiske landskapskonvensjonen (2000)	<p>Formålet med den europeiske landskapskonvensjonen er å verne, forvalte og planlegge landskap og organisere europeisk samarbeid på disse områdene. Konvensjonen omfatter alle typer landskap; by- og bygdelandskap, kyst- og fjellandskap. Den handler om verdifulle landskap, ordinære landskap og om landskap som kan trenge reparasjon. Konvensjonen legger særlig vekt på landskapet der folk bor og arbeider og der barn vokser opp.</p>

2.2 Nasjonale mål og føringer

Nasjonal transportplan 2022-2033 (NTP)	<p>Det overordnede målet for regjeringens transportpolitikk er å legge til rette for «et transportsystem som er sikkert, fremmer verdiskaping og bidrar til omstilling til lavutslippssamfunnet» - Nasjonal transportplan 2022-2033</p> <p>Nasjonal transportplan er en plan for hvordan man de neste tolv årene skal arbeide i retning mot et transportsystem som er sikkert, fremmer verdiskaping og bidrar til omstilling til lavutslippssamfunnet. Regjeringen legger til grunn en optimalisert utvikling av InterCity, som innebærer at det ikke bygges dobbeltspor gjennom alle byer og helt ut på alle strekningene. Målet er å bygge infrastruktur som først og fremst bidrar til å kutte reisetiden og øke togfrekvensen. Det jobbes derfor videre med å vurdere mulige investeringer som gir økt frekvens og ytterligere reisetidsforbedringer langs ytre del av InterCity på Dovrebanen mot Lillehammer.</p>
---	---

	<p>NTP 2022-2033 har følgende likestilte hovedmål for transportsektoren:</p> <ul style="list-style-type: none">• Mer for pengene• Effektiv bruk av ny teknologi• Bidra til oppfyllelse av Norges klima- og miljømål• Nullvisjon for drepte og hardt skadde• Enklere reisehverdag og økt konkurransevne for næringslivet <p>Strekningen er ikke prioritert i NTP i første 6 års periode.</p>
Statsbudsjettet 2022 – Supplerende tildelingsbrev nr. 4	<p>Samferdselsdepartementet viser til tildelingsbrev for 2022 av 28.12.2021 til Jernbanedirektoratet. Dette supplerende tildelingsbrevet gjelder følgende oppdrag:</p> <ul style="list-style-type: none">- Utrede en helhetlig strategi for utvikling av togtilbudet- Utrede tilbudsbaserte effektpakker for InterCity-strekningene <p>Samferdselsdepartementet ber om at Jernbanedirektoratet utarbeider en helhetlig strategi for utvikling av togtilbudet. Strategien skal rettes inn mot høyest mulig oppnåelse av målene i Nasjonal transportplan (NTP) 2022-2033 og tufes på samfunnsøkonomiske lønnsomhetsvurderinger. Strategien vil bli benyttet som underlag til utarbeidelsen av neste NTP.</p>
Jernbanens godsstrategi (2022 – 2029)	<p>Strategien er bygget rundt fire hovedelementer: En pålitelig og punktlig jernbane, kapasitet og effektivitet i fremføringen, tilgjengelige og effektive terminaler og et utvidet og sammenkoblet nettverk.</p> <p>Hoved- og Dovrebanen forbinder Østlandsområdet og Trondheim, men er også en del av en transportrelasjon til Møre og Romsdal og terminaler langs Nordlandsbanen.</p> <p>Strekningen er viktig for både kombi- og tømmertrafikken. Dovrebanen har sammen med Nordlandsbanen og Meråkerbanen også en beredskapsfunksjon for kombitrafikken til Narvik.</p>

	<p>Konkurransen fra vegtransporten er sterk og konkurransekraften til vegtransport forventes styrket ytterligere på grunn av fortsatt høy takt i veiutbyggingen på E6 og Rv 3. Skal jernbane kunne øke transportmengden på denne relasjon, er det viktig at konkurransekraften styrkes raskt.</p> <p>Tømmerterminal er nevnt i strategien, men er satt på vent som følge av denne planen (KDP Brumunddal-Moelv).</p>
Klimaloven (2018)	<p>Loven skal fremme gjennomføring av Norges klimamål som ledd i omstilling til et lavutslippssamfunn i Norge i 2050. Målet skal være at klimagassutslippene i 2030 reduseres med minst 50 og opp mot 55 prosent fra utslippsnivået i referanseåret 1990.</p> <p>Relevans for prosjektet: Prosjektet legger til rette for at flere kan reise med tog som gir betydelig mindre klimagassutslipp enn reiser med bil.</p>
Klimaforliket (2012)	<p>I forbindelse med klimaforliket i Stortinget ble en rekke tiltak vedtatt. Aktuelt for InterCity-prosjektet er målet om at veksten i persontransporten i storbyområdene skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange, samt å styrke jernbanens rolle i transportsystemet.</p>
Nasjonale forventinger til regional og lokal planlegging (2019)	<p>Regjeringen vil blant annet utvikle et moderne og framtidrettet transportsystem som gjør trafikkavviklingen raskere, sikrere og mer miljøvennlig, der det mellom regionene er behov for effektive vei- og jernbaneforbindelser.</p>
Statlige retningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (2014)	<p>Planlegging av arealbruk og transportsystem skal fremme samfunnsøkonomisk effektiv ressursutnyttelse, god trafiksikkerhet og effektiv trafikkavvikling. Planleggingen skal bidra til å utvikle bærekraftige byer og tettsteder, legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling, og fremme helse, miljø og livskvalitet. Utbyggingsmønster og transportsystem skal fremme utvikling av kompakte byer og tettsteder, redusere transportbehovet og legge til rette for klima- og miljøvennlige transportformer. Det skal legges særlig vekt på høy arealutnyttelse, fortetting og transformasjon i by- og tettstedsområder i og rundt kollektivknutepunkter.</p>

Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen (1995)	Formålet med retningslinjene er å: <ul style="list-style-type: none">- Synliggjøre og styrke barn og unges interesser i all planlegging og byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven- Gi kommunene bedre grunnlag for å integrere og ivareta barn og unges interesser i sin løpende planlegging og byggesaksbehandling- Gi et grunnlag for å vurdere saker der barn og unges interesser kommer i konflikt med andre hensyn/interesser
Nasjonal jordvernstrategi (2015)	Formålet med jordvernstrategien er å bevare matjord. Målet for årlig omdisponering av dyrka jord er skjerpet fra 6 000 til 4 000 dekar i året. Dette målet skal nås gradvis innen 2020. Jordvernstrategien ble oppdatert i 2018 og 2021, gjeldende mål er at den årlige omdisponeringen av dyrka jord ikke skal overstige 3 000 dekar, og at målet skal være nådd innen 2025.
Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og Klimatilpasning (2008)	Hensikten med retningslinjen er å forplikte kommunen, fylkeskommunene og staten til å gjennom planlegging og øvrig myndighets- og virksomhetsutøvelse stimulerer til, og bidra til reduksjon av klimagassutslipp, samt økt miljøvennlig energiomlegging. Planleggingen skal videre bidra til at samfunnet forberedes på og tilpasses klimaendringene.
H-5/18 Samfunnssikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling	Formålet med rundskrivet er å redegjøre for de reglene i plan- og bygningsloven som ivaretar hensynet til samfunnssikkerhet.

2.3 Regionale føringer og planer

<p>Innlandsstrategien 2020 – 2024</p>	<p>Det er en regional planstrategi, som er et viktig utviklingsverktøy for å bestemme regionale satsninger, og skal lede fram til hvilke regionale planer som skal utarbeides. Den sier noe om hvordan man ønsker at Innlandet skal utvikle seg de nærmeste årene. Det nevnes blant annet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>God infrastruktur er en forutsetning for bosetting og arbeidsliv i hele Innlandet, og det er derfor viktig å sikre god fremkommelighet både på vei og bane</i> - <i>Befolkningen i Innlandet har mindre tilgang til, og bruker vesentlig mindre, kollektiv- transport enn landsgjennomsnittet. Det er behov større satsing på kollektive tilbud som binder Innlandet sammen. Det er naturlig at Innlandet får en tydelig og sterk knutepunktstruktur for kollektivtransport.</i>
<p>Fylkesdelplan for vern og bruk av kulturminner og kulturmiljøer i Hedmark (2005)</p>	<p>Fylkesdelplanen trekker opp mål og strategier for arbeidet med kulturminnevernet i Hedmark, gir en oversikt over prioriterte tema, viser til status og utfordringer i arbeidet, lister opp virkemidler, gir retningslinjer for forvaltningen av kulturminner i Hedmark, og viser et handlingsprogram for arbeidet.</p>
<p>Fylkesdelplan for samordnet miljø-, areal- og transportutvikling (SMAT) i 6 by og tettsteder og 2 næringsområder i Hamarregionen 2009 - 2030 (2009)</p>	<p>Fylkesdelplanen omfatter kommunene i Hamarregionen (Hamar, Løten, Ringsaker og Stange). Målet for SMAT er å styrke fornyelses- og utviklingsmulighetene i regionen gjennom samordnet miljø-, areal- og transportutvikling. SMAT-planarbeidet skal finne fram til rimelige avveininger mellom by- og tettstedsutvikling og vern av landets beste åkerjord. I tillegg skal utvikling av by- og tettstedsbebyggelsen i regionen skje på en mest mulig bærekraftig måte. Dette har ført til mål om at lokalisering av aktiviteter skal redusere transportbehov og foretas på lokaliteter som støtter opp om eksisterende tettsteder heller enn som etablering av nye tettstedsdannelser.</p>
<p>Regional samferdselsplan 2012-2021 (2012)</p>	<p>En viktig målsetting er å skape robuste bo- og arbeidsmarkedsregioner bygd på effektive transportløsninger for næringsliv, kollektivreisende og gående/syklende.</p> <p>Av relevante mål nevnes blant annet:</p>

	<ul style="list-style-type: none">- <i>Kapasitetsutvidelser på Dovrebanen og Kongsvingerbanen med dobbeltspor og økt krysningskapasitet</i>- <i>Øke kollektiv transportandel i Hedmark der hvor det er konkurranseflate mellom personbil- og kollektivtransport</i>- <i>Begrense inngrep i viktige kulturminner, kulturmiljø, kulturlandskap og dyrket jord.</i>
Felles areal og transportstrategi for Mjøsbyen (2019)	<p>Strategien er utarbeidet i samarbeid mellom Hedmark og Oppland fylkeskommuner og omfatter 10 kommuner i Mjøsbyregionen. Intensjonen bak strategien er å utvikle regionen til en mer konkurransedyktig og bærekraftig region. For å oppnå dette er det definert flere hovedmål:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Utvikle Mjøsbyregionen til et mer attraktivt og funksjonelt bo- og arbeidsmarked2. Transportsystemet skal knytte den flerkjernet regionen bedre sammen, og med bedre forbindelser til resten av landet3. Det er et mål å utnytte arealer effektivt med universell knutepunktutvikling som bidrar til enkle overganger mellom transportmidler, sykkel og gange4. Strategien skal bidra til å oppfylle målet om klimanøytralitet innen 2025 (Oppland)/2030 (Hedmark) <p>En felles areal- og transportstrategi skal bidra til mer samordnet areal- og transportutvikling i regionen og gi større gjennomslag for regionens samferdselsprioriteringer. Utviklingsarbeidet skal føre til felles forståelse og kunnskapsgrunnlag for samordnet areal- og transportplanlegging.</p> <p>Utvikling av jernbane med andre gode kollektivløsninger er svært sentralt i strategiarbeidet.</p> <p>Strategien er behandlet i Oppland og Hedmark fylkesting. Per i dag er det uklart når planen skal behandles i Innlandet.</p>

2.4 Lokale planer og strategier

<p>Kommuneplan for Ringsaker 2014-2025 (Under revisjon, oppdateres hvis vedtak kommer før planen legges ut til offentlig ettersyn)</p>	<p>Kommuneplanen består av en arealdel og en samfunnsdel. Kommunens visjon «Vekst og utvikling» ligger til grunn i kommuneplanen. Andre overordnede målsetninger er blant annet befolkningsvekst, gunstige vilkår for næringslivet, gode kommunikasjoner og by- og tettstedsutvikling. Kommunen er opptatt av en snarlig utbygging av E6 og dobbeltspor. Dette gir raskere og mer effektiv transport for næringslivet og bedre pendlervilkår som er vesentlig for økonomisk utvikling. Det vil bedre trafikksikkerheten, gi avklaring på arealbruk og ventelig føre til økt etterspørsel etter næringsarealer langs E6 både i Nydal, Brumunddal, Rudshøgda og i Moelv. I retningslinjene står det at opprettholdelse av stasjonene innen Brumunddal og Moelv sentrum skal prioriteres fordi det er viktig for byutvikling som ledd i samordnet miljø- areal- og transportplanlegging. Planen inneholder også bestemmelser om at forbindelsen mellom sentrum, bussholdeplass og jernbanestasjon i Brumunddal skal opprustes med universell utforming. Viktige kollektivknutepunkt skal også ha god sykkelparkering.</p> <p>På grunn av lang tidshorison for bygging av nytt dobbeltspor er ikke korridoren i kommunedelplan for dobbeltspor Jessnes-Brumunddal inkludert i plankartet. Videre legger kommuneplanen vekt på utvikling av byene Moelv og Brumunddal, fortetting og utvikling av næring og boliger i tettsteder og lokalsentrum.</p>
<p>Kommunedelplan for dobbeltspor Jessnes-Brumunddal (Sørli-Brumunddal), (2016)</p>	<p>Nytt dobbeltspor er planlagt og vedtatt på strekningen Jessnes-Brumunddal, en delstrekning av InterCity mellom Oslo og Lillehammer. Båndleggingssonen går fra Jessnes til litt nord for Brumunddal stasjon. Planen legger til rette for oppstart av reguleringsplan og videre optimalisering av linjen og korridoren.</p> <p>Båndleggingen ville blitt opphevet i 2021 (4 år etter vedtak), men Bane NOR ba Ringsaker kommune om å søke til Statsforvalteren om å forlenge båndleggingen på strekningen Jessnes-Brumunddal i ytterlige 4 år. Statsforvalteren i Innlandet vedtok (i brev datert 15.01.2021) at båndleggingen skulle forlenges frem til 21.12.2024</p> <p>Bane NOR anbefalte Statsforvalteren i Innlandet om å delvis omgjøre vedtaket om forlengelse av båndlegging på</p>

	<p>strekningen Jessnes-Flatmo, i brev dater 14.10.2021. Statsforvalteren vedtok 28.10.2021 at:</p> <ul style="list-style-type: none">- Båndleggingen opphører for strekningen Jessnes-Flatmo- Videre båndlegging til 21.12.2024 opprettholdes for strekningen Flatmo-Brumunddal
Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljø (2018)	<p>Planen gir god oversikt over kulturminneverdiene i kommunen, og er et godt grunnlag for bedre forvaltning av eiendommer, bygninger og anlegg. Registeret og planen skal sikre at kommunens kulturverdier blir vurdert ved planlegging og gjennomføring av tiltak som kan berøre eller forringe selve kulturminnet og/eller dets omgivelser. Registeret er digitalt tilgjengelige på kommunens kartportal.</p>
Planstrategi 2020-2024 (2020)	<p>Formålet med planen er å klargjøre hvilke planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å legge til rette for en ønsket utvikling i kommunen. Planen nevner blant annet:</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>De to store samferdselstiltakene nå er å legge til rette for raskest mulig utbygging av firefelts E6 og dobbeltsporet jernbane</i>- <i>I Brumunddal og Moelv vil etablering av E6 og særlig jernbane påvirke byutviklingen svært positivt. Det er stor interesse for næringsutvikling langs E6 ved begge byer, og i Moelv er jernbane viktig med tanke på etablering av nytt sykehus. Ny skystasjon i Brumunddal vil føre til en langt bedre byutvikling på begge sider av jernbanen i tillegg til at selve stasjonsområdet blir et mer attraktivt og funksjonelt knutepunkt</i>
Retningslinjer for estetikk og byggeskikk (2007)	<p>Målet med retningslinjene er å bidra til å forbedre byggeskikken og stedsformingen.</p>